

ورود جهاد دانشگاهی به حوزه استراتژیک تولید بذرهای هیبرید

ایران پنجمین یا ششمین کشور از لحاظ تولید سبزی و صیفی در جهان است، اما متأسفانه سالانه میلیون‌ها دلار به واردات بذر هیبرید اختصاص پیدا می‌کند. جهاد دانشگاهی از حدود ۵ سال قبل با هدف کاهش وابستگی خارجی در این زمینه و تولید نیازهای داخلی، به حوزه استراتژیک تولید بذر هیبرید ورود پیدا کرد.

به گزارش پایگاه خبری صنعت غذا و کشاورزی (اگرو فود نیوز)، به نقل از ایسنا؛ دکتر الیاس آریاکیا، مدیر بانک گیاهی و مسئول طرح فناوریانه بذر هیبرید، در این خصوص اظهار کرد: بذر بومی به بذری گفته می‌شود که کشاورز هر سال از محصول برداشت‌شده، مقداری بذر گرفته و برای سال بعد مورد استفاده قرار می‌دهد. این نوع بذر از عملکرد پایین‌تری برخوردار بوده و به آفات و بیماری‌ها حساس می‌باشد. در مقابل، بذر هیبرید وجود دارد که نسبت به آفات و بیماری‌ها مقاوم تر بوده و از عملکرد بهتری برخوردار است.

وی تأکید کرد: به عنوان مثال، دو نمونه خیار می‌بینید که یکی از لحاظ ظاهری، بدشکل است که از نوع بذر بومی یا محلی تولید شده است. این نوع خیار با عملکرد پایین‌تر، با قیمت ارزان‌تری در بازار عرضه می‌شود. اما خیار گلخانه‌ای یا مجلسی از شکل و ظاهر خوبی برخوردار است. این نوع خیار از بذر هیبرید تولید شده است که علاوه

برشکیلتر بودن و بازار پسندی، از عملکرد بالاتری هم برخوردار است.

مدیر بانک گیاهی مرکز ملی ذخایر ژنتیکی و زیستی ایران افزود: بذر هیبرید از فرایند اصلاح به دست می‌آید؛ یعنی بهترین رقم‌ها انتخاب شده و هیچ‌گونه دستکاری ژنتیکی صورت نمی‌گیرد. این فرایند، اصلاح کلاسیک است، یعنی گیاهی با گیاه دیگر تلاقی داده شده، ژن‌ها ارزیابی، ویژگی‌ها و صفات برتر پدر و مادری انتخاب می‌شوند و در نهایت هیچ ژنی تغییر داده نمی‌شود.

۹۸ درصد بذر هیبرید صیفی و سبزی، وارداتی است

دکتر آریاکیا تأکید کرد: مشکلات زیادی در بخش صیفی و سبزی در کشور داریم. ایران پنجمین یا ششمین کشور از لحاظ تولید سبزی و صیفی در جهان است، اما متأسفانه سالانه میلیون‌ها دلار به واردات بذر هیبرید اختصاص پیدا می‌کند و بر طبق آخرین گزارشات ۹۸ درصد صیفی و سبزی کشور، وارداتی است. وابستگی خارجی در این زمینه بسیار بالا است و تصور کنید روزی را که از موضوع بذر به عنوان تهدیدی و فشاری برای کشور استفاده کنند. بذر هیبرید را با قیمت گران از خارج وارد می‌کنیم و محصول را با قیمت ارزان صادر کرده و می‌فروشیم. باید بتوانیم بذر هیبرید را در داخل کشور تولید و با هزینه ارزان، تکثیر کنیم و محصولات تولیدی را با قیمت مناسب بفروشیم.

حفظ نمونه‌های ژرم پلاسمی بومی و کاربرد آن در فرایند تولید بذر هیبرید

مدیر بانک گیاهی تصریح کرد: تولید بذر هیبرید در داخل کشور از جنبه دیگر نیز بسیار حائز اهمیت است. با واردات بذر هیبرید از خارج، نمونه‌های ژرم پلاسمی بومی و محلی که در نقاط مختلف کشور کشت می‌شوند، به مرور زمان فراموش خواهند شد و نمونه‌های وارداتی به دلیل عملکرد بهتر، جایگزین آنها خواهند شد.

مسئول طرح بذر هیبرید مرکز ملی ذخایر ژنتیکی و زیستی ایران جهاد دانشگاهی گفت: از حدود ۵ سال قبل جهاد دانشگاهی به حوزه استراتژیک تولید بذر هیبرید ورود کرد. ماهیت کار جهاد دانشگاهی متفاوت است و زمانی که کاری را شروع می‌کند، باید به نتیجه مطلوب برسد. شعارم این است که جهاد دانشگاهی یا راهی پیدا می‌کند یا

راهی می‌سازد و هیچگاه به دنبال حرکت در یک مسیر آماده نیست. طرح تولید بذر هیبرید یکی از طرح‌های فناورانه جهاد دانشگاهی است. در این راستا تاکنون گلخانه یک هکتاری تأسیس و نیروهای لازم نیز جذب شدند. برای تولید بذر هیبرید به متخصصان حوزه‌های مختلف از جمله بیوتکنولوژی، فیزیولوژی، اصلاح، زراعی و باغی، گیاهشناسی نیاز داریم که اکنون همه درگیر این پروژه هستند.

دکتر آریاکیا خاطر نشان کرد: ژرم پلاسم‌های بومی کشور را در فرایند تولید بذر هیبرید مورد استفاده قرار می‌دهیم. در حال حاضر در زمینه کسب فناوری تولید بذر هیبرید خیار، گوجه، فلفل و بذر کاهو فعالیت می‌نماییم که ژرم پلاسم‌های آنها از شهرهای مختلف کشور جمع‌آوری شده‌اند. نزدیک به ۱۰۰ مورد بذر مختلف کاهو تولید کرده و به دنبال ثبت آنها هستیم. پروژه بذر هیبرید یک طرح چهار ساله است که ابتدای مسیر و سال اول قرار داریم.

وی افزود: مواردی که ذکر شد، اهمیت ورود جهاد دانشگاهی به حوزه بذر هیبرید نشان می‌دهد. این سازمان وظیفه خود می‌داند به حوزه‌هایی وارد شود که علاوه بر رفع نیازهای کشور، نیازهای خود جهاد دانشگاهی را نیز برطرف کند، زیرا ماهیت این سازمان، صرفاً پژوهشی نیست، بلکه ماهیت فناورانه نیز دارد و به دنبال توسعه فناوری است که خروجی آن کاملاً برای جامعه ملموس است.

سرویس خبری: کشاورزی

منبع: ایسنا